

**Yetişkin Bireylerde Sınır ve Narsisistik Kişilik Özellikleri ile
Romantik İlişki Doyumu Hakkında Bir Literatür İncelemesi**

**The Relationships Between Narcissistic Personality Traits,
Borderline Personality Traits and Romantic Relationships of Adults**

Haydeh Faraji

Dr. Öğr. Üyesi Haydeh Faraji, İstanbul Aydın Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi

Psikoloji Bölümü

haydehfaraji1@gmail.com

ORCID: 0000-0001-5306-6546

Ayşegül Çelik Ünlü

Uzm. Klinik Psikolog

celikayseguul@gmail.com

ORCID: 0000-0001-5364-9362

Gönderim Tarihi: 20.09.2023

Kabul Tarihi: 14.12.2023

Yayımlanma Tarihi: 30.12.2023

Nasıl Atıf Yapılır:

Faraji, Haydeh ve Çelik Ünlü, Ayşegül. “Yetişkin Bireylerde Sınır ve Narsisistik Kişilik Özellikleri ile Romantik İlişki Doyumu Hakkında Bir Literatür İncelemesi”. *Eklektik Sosyal Bilimler Dergisi* 1, sy. 2 (Aralık 2023): 301-330.

Yetişkin Bireylerde Sınır ve Narsisistik Kişilik Özellikleri ile Romantik İlişki Doyumu Hakkında Bir Literatür İncelemesi

Haydeh Faraji¹
Ayşegül Çelik Ünlü²

Öz

Bu derlemenin amacı sınır ve narsisistik kişilik özelliklerinin romantik ilişki doyumu ile ilişkisini incelemek ve bu konu hakkında genel bir değerlendirme yapmaktır. Derleme çalışması dil kapsamında, Türkçe ve İngilizce kaynaklar ile sınırlandırılmıştır. Türkçe olarak; sınır kişilik bozukluğu, narsisistik kişilik bozukluğu, romantik ilişki ve romantik ilişki doyumu, İngilizce olarak ise borderline personality disorder, narcissistic personality disorder, romantic relationship ve romantic relationship satisfaction anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Türkçe çalışmalar Yök Tez ve DergiPark, İngilizce çalışmalar ise Apa Psyncnet, Elsevier, Pubmed, Google Akademik veri tabanlarında gerçekleştirilmiştir. Literatür taraması sonucunda sınır kişilik bozukluğundaki güvensizlik, dürtüsellik, duygu düzensizliği, empati yoksunluğu ve narsisistik kişilik bozukluğundaki empati yoksunluğu, kıskançlık, riskli cinsel davranış, manipülasyon, kendini üstün görme faktörlerinin romantik ilişki doyumunu olumsuz yönde etkilediği görülmüştür. Sınır ve narsisistik kişilik özelliklerinin romantik ilişki doyumu ile ilişkisini inceleyen bu derlemede, sınır ve narsisistik kişilik bozukluğu tanısı almış bireylerin romantik ilişki doyumunun sağlıklı örnekleme kıyasla genel olarak daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Sınır Kişilik Bozukluğu, Narsisistik Kişilik Bozukluğu, Romantik İlişki, Romantik İlişki Doyumu*

1 Dr. Öğr. Üyesi Haydeh Faraji, İstanbul Aydın Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, haydehfaraji1@gmail.com, ORCID: 0000-0001-5306-6546.

2 Uzm. Klinik Psikolog Ayşegül Çelik Ünlü, celikayseguul@gmail.com, ORCID: 0000-0001-5364-9362.

The Relationships Between Narcissistic Personality Traits, Borderline Personality Traits and Romantic Relationships of Adults

Abstract

This review aimed to examine the relationship between borderline and narcissistic personality traits with romantic relationship satisfaction to make a general assesment about the subject. With using the English and Turkish researches, in Turkish; “borderline kişilik bozukluğu, narsisistik kişilik bozukluğu, romantik ilişki ve romantik ilişki doyumu” keywords were used. On the other hand in English; “Borderline personality disorder, narcissistic personality disorder, romantic relationship and romantic relationship satisfaction” keywords were used. The studies have found by using the Yök Tez and Dergipark for Turkish while for English Apa Psychnet, Elsevier, Pubmed, Google Scholar. As the result of the literature review, it has found that insecurity, impulsivity, emotional dysregulation, lack of empathy in borderline personality disorder while lack of empathy, jealousy, risky sexual behavior, manipulation, superiority in narcissistic personality disorder which effects the romatic relationship satisfaction negatively. This review aimed to find out the relationship between borderline personality traits and narcissistic personality traits’ effects in a romantic relationship and it was concluded that individuals diagnosed with borderline and narcissistic personality disorder usually have lower romantic relationship satisfaction compared to the who do not have the traits.

Keywords: *Borderline Personality Disorder, Narcissistic Personality Disorder, Romantic Relations, Romantic Relation Satisfaction*

I. Giriş

Sınırkışılık bozukluğu (SKB); kişinin benlik duygusunda, kişiler arası ilişkilerinde, duygulanım düzenlemesinde yaygın ve uzun süreli bir dengesizlikle karakterize olmuş ruhsal bir rahatsızlıktır.³ Sınır kişilik bozukluğu tanısı alan bireylerde reddedilmeye yönelik hassasiyet ve terk edilmeye yönelik korku oldukça yoğundur. Yetişkin SKB tanısı almış bireyler diğerleriyle ilişki kurarken normalinden fazla bir yakınlık kurma

---

3 Haydeh Faraji ve Ahmet Ertan Tezcan, *Borderline Kişilik Bozukluğu* (İstanbul: Nobel Akademik Yay., 2022),4.

gereksinimi duymakla birlikte terk edilmekten aşırı derecede korkmaktadırlar.⁴ SKB tanısı almış bireylerin diğerlerine karşı olan davranışları ve hisleri sert bir şekilde değişkenlik gösterebilmektedir.⁵ Sınır kişilik bozukluğunda olumsuz duygulanımdaki değişimin majör depresif bozukluktan çok daha ani yaşandığı görülmektedir.⁶ Bu kişilerin yalnız kalmaya tahammülleri oldukça düşük olmakla birlikte sosyalleşme konusunda güçlük çektikleri ve sık sık boşluk duygusundan şikayetçi oldukları görülmektedir.⁷ Bu bireyler yaşadıkları boşluk duygusundan dolayı yaşamlarındaki kişilere çabucak bağlanmakta ve bağlandıkları kişiler kendilerine istedikleri ilgiyi göstermediklerinde çok çabuk öfkelenerek saldırgan davranışlarda bulunmaktadırlar. Yaşadıkları yoğun öfkeyi bastırmak, acıyı azaltmak için dürtüsel davranışlar sergileyebilmekteve kendi bedenlerine zarar vermeye çalışabilmektedirler. Bu bireylerin yaşadığı dürtüsellik, duygulanımda ve ilişkilerde yaşadığı tutarsızlık, sosyal yaşamda işlevselliğini düşürmektedir. Sınır kişilik bozukluğu nesilden nesile geçen bir kişilik bozukluğudur ve bu bireylerin yaklaşık %10'undan daha fazlası yaşamına son vermektedir.⁸

“Narsisizm” teriminin kökeni Yunan mitolojisine dayanmaktadır. Bu mitolojinin konusu mitolojinin kahramanı olan Narkissos'un kendisine olan aşkıdan dolayı hayatına acı bir şekilde son vermesidir.⁹ Psikoloji literatüründe narsisizm terimi ilk kez cinsiyet bilimci Hevelock Ellis tarafından 1898'de kullanılmıştır.¹⁰ Ellis¹¹ narsisizmi

---

4 John Gunderson ve Karlen Lyons-Ruth, “BPD’s Interpersonal Hypersensitivity Phenotype: A Gene-Environment-Developmental Model”, *Journal of Personality Disorders*, sy 1, (Şubat, 2008):22.

5 Ann M. Kring, Sheri L. Jhonson, Gerald C. Davisaon ve John M. Neale, *Anormal Psikolojisi/ Psikopatolojisi*, trc. Muzaffer Şahin (İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık, 2017): 476.

6 Timothy J. Trull, Marika B. Solhan, Sarah L. Tragesser, Seungmin Jahng, Phillip K. Wood., Thomas M. Piasecki ve David Watson, “Affective Instability: Measuring A Core Feature Of Borderline Personality Disorder With Ecological Momentary Assessment”, *Journal Of Abnormal Psychology*, sy 3. (2008):647-661.

7 Farajı ve Tezcan, *Borderline Kişilik Bozukluğu* (İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık, 2022), 97.

8 James Morrison, *DSM-5'i Kolaylaştıran: Klinisyenler için Tanı Rehberi*, trc. Hanife Uğur Kural (Ankara: Nobel Yayınları, 2019), 545.

9 Meryem Karaaziz ve İrem Erdem Atak, “Narsisizm Ve Narsisizmle İlgili Araştırmalar Üzerine Bir Gözden Geçirme”, *Nesne Psikoloji Dergisi*, sy. 2 (2013): 46.

10 Yeu-Jin Kang ve Seong-Yeon Park, “The Perfection of the Narcissistic Self: A Qualitative Study on Luxury Consumption and Customer Equity”, *Journal of Business Research*, sy. 9, (2016):3814.

11 Henry Ellis, “Auto-Erotism: A Psychological Study”, *Alienist and Neurologist* (1880-1920), sy. 2, (1898): 260.

bireyin kendisine duyduğu hayranlık duygusuna karşı olan sapkınlık ve kişinin cinsel isteklerini kendi bedenine yansıtması olarak tanımlamıştır. Ellis'in bu düşüncelerinden hareketle Freud¹², “narsisizme giriş” yazısında Ellis'in narsisizm tanımına benzer bir tanımlamada bulunmuştur. Bu tanıma göre Freud, narsisizmi birincil ve ikincil narsisizm olarak gelişimin iki basamağı şeklinde ayırarak; birincil narsisizmi gelişimin normal bir evresi olmakla birlikte gelişimin ilk yılını kapsayan çocuğun kendisini dış dünyadan ayıramadığı için sevgi objesi olarak görmesi tanımlamıştır. İkincil narsisizm ise, patolojik öğeleri içinde barındıran ve gelişimin geriye kalan aşamalarında sevgi nesnesinin dış ortamda araması ve bulunamamasıdır. Dolayısıyla bebek arzu nesnesini bakım vereni olarak görmek yerine kendisini görmeye başlar ve dış dünyada yaşamaktan çok kendi iç dünyasında yaşamayı tercih etmektedir¹³. Bu tanımlamayı destekler şekilde Geçtan¹⁴, ikincil narsisizm nesnelere karşı libidonun geri çekilmesi ve dış çevreye karşı olan boşa çıkmanın egoya dönüşmesini ifade etmektedir. Aynı şekilde nesne ilişkileri kuramı ise narsisizmi, çocukluk dönemindeki büyülenmecilik olarak değil ilişkilerde yaşanan hayal kırıklıklarını onarmak için olan bir durum olarak açıklamaktadır.

Narsisizm, bireyin kendi benliğiyle aşırı ilgili olmasıyla tanımlanabilmektedir.¹⁵ Psikanalizin en önemli konularından biri olan narsisizm, Amerikan Psikanaliz Derneği'nin sözlüğünde “psikolojik ilginin kendi üzerinde yoğunlaşması” olarak açıklanmıştır.¹⁶ Narsisizm bireyin kendine aşırı düşkün olma, yalnızca kendi isteklerini önemseme, kendi çıkarlarını ön planda tutma, sahip olduğu becerileri abartma, ahlaken uyulması gereken kuralları önemsememe, diğer bireylerin haklarını görmezden gelme, çevresinde olup bitenleri yalnızca kendi bakış açısıyla yorumlama vb. davranışla-

---

12 Sigmund Freud, *Narsizm Üzerine ve Schreber Vakası*, trc. Saffet Murat Tura (İstanbul: Metis Ötekini Dinlemek Yayınları, 2020/1914), 27).

13 Freud, *Narsizm Üzerine*, 44.

14 Engin Geçtan, *Psikodinamik Psikiyatri ve Normaldışı Davranışlar* (İstanbul: Remzi Kitapevi, 1995), 156.

15 Salman Akhtar ve J. Anderson Thomson, “Overview: Narcissistic personality disorder”, *Am J Psychiatry*, sy. 1, (1982): 17.

16 İrem Anlı ve Güler Bahadır, “Kendilik Psikolojisine Göre Narsisistik ve Sınır Kişilik Bozukluğu”, *Psikoloji Çalışmaları*, sy. 27 (2012): 2.

rı içermektedir.¹⁷En basit şekilde narsisizm bireyinkendisine hayran olmasıdır.¹⁸Kohut¹⁹'a göre narsisizm; bireyin gelişimi normal olarak devam ederken bir noktada tıkanmasıdır. Narsisistik kişilik bozukluğu (NKB) olan bireyler empatiden yoksun ve yaşamları boyunca ayrıcalıklı oldukları inancı, başkaları tarafından takdir görme ihtiyacı içerisindedirler. Bu tutumlar yaşamlarının iş, sosyal ilişkiler, aile ilişkileri vb. alanlarına yayılmıştır. Bu kişiler genel olarak yaptıkları işleri abartır ve sürekli kendilerinin diğer insanlardan daha önemli olduklarına inanmaktadırlar.²⁰

Romantik ilişki, insanın diğer bireylerle kurduğu en önemli ilişkidir.²¹Romantik ilişki, diğer ilişkilerin de içinde barındırdığı dostluğun, manevi desteğin yanında, cinsel davranışı ve şehveti de içinde barındırmaktadır.²² Başka bir tanıma göre ise romantik ilişki, çiftlerin kendi arzularıyla yürüttükleri ve ortak paylaşım içinde oldukları etkileşimdir.²³Romantik ilişki doyumu, ilişki hâlinde bulunan bireyin ilişkiye dair olumlu düşüncelerini içermekte olup²⁴ bireyin partnerine olan bağı, duygu ve düşüncelerini partnerine açabilmesi, ilişkiye yapılan yatırım ile ilişkilidir.²⁵ Bireyler yaşadıkları romantik ilişkiyi kişisel olarak değerlendirmekte, kendileri için iyi gelen yaşantıları olumlu değerlendirerek ilişki doyumu elde etmektedirler.²⁶

17 Selçuk Budak, *Psikoloji Sözlüğü* (Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları, 2009), 119.

18 Veysel Çakmak, "Online Benlik Sunumu ve Narsisizm Arasındaki İlişki: Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma", *AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi*, sy. 31, (Şubat, 2018): 138.

19 Heinz Kohut, "Thoughts On Narcissism and Narcissistic Rage", *The Psychoanalytic Study Of The Child*, sy. 1, (1972): 363.

20 Morrison, *DSM-5*, 550-551

21 Mark A. Whisman ve Donald H. Baucom, "Intimate Relationships and Psychopathology", *Clinical Child and Family Psychology Review*, sy. 1 (2012): 4.

22 Diana Jackson-Dwyer, *Interpersonal Relationships* (New York: Routledge, 2014), 99.

23 W. Andrew Collins, Deborah P. Welsh ve Wyondol Furman, "Adolescent Romantic Relationships", *Annual Review of Psychology*, sy. 1, (2009): 632.

24 James L. Hawkins, "Associations Between Companionship, Hostility, and Marital Satisfaction", *Journal of Marriage and the Family*, sy. 1 (Kasım, 1968), 648.

25 Susan S. Hendric, "A Generic Measure of Relationship Satisfaction", *Journal of Marriage and the Family*, sy. 1, (Eylül, 1988):93

26 Cydle Hendric ve Susan S. Hendric, "Research On Love: Does It Measure Up?", *Journal of Personality and Social Psychology*, sy.5 (1989): 793.

İyi bir aşk ilişkisi kurabilen bir birey partnerinin empati yapabildiğine ve iyiliğini arzuladığına güven duyabilmelidir.²⁷ Romantik bir ilişkide güven duygusu sevgiden dahi daha önemli olmakla birlikte ilişkinin en temel unsurudur.²⁸ Birey partnerine iyi olduğu yönleri açıp konuşabildiği gibi kendisini eksik, güçsüz hissettiği yönlerini de konuşabilmelidir. Kendisini ifade ederken de diğerleri tarafından anlaşılacağına ve duygusal ilişkisinin etkilenmeyeceğine güveni tam olmalıdır. Bireyin bu yeteneği bakım verenin sevgisinin içe atılmasından gelen temel güven duygusudur.²⁹ Romantik ilişki bağlamında aldatma, romantik ilişki hâlindeki bireyin partneri dışındaki kişilerle duygusal ya da davranışsal yakınlık düzeyini düzenleyen kurallara uymamasıdır.³⁰ Aşk ilişkisinde karşılıklı güvenin gelişmesi için partnerlerin açık ve dürüst olması gerekir. Özellikle çiftler arasında oluşabilecek sadakatsizlik durumu, partnerlerden birinin bilinçdışı çatışmasını yansıtmaktadır. Çiftler arasında sadakatsizlik söz konusu olduğunda partnerin empati yapabilmesi, gerçek anlamda bağışlayabilme kapasitesi alanlarında güvensizlik yaşanmaktadır. Bu durum aşk ilişkisinin sürüp sürmeyeceğinin belirleyicisidir.³¹

Romantik ilişkilerde ilişkinin uzun sürmesi hâlinde narsisistik kişilik özellikleri gösterenlerin ilişkiden sıkıldığı görülür. Narsisistik kişiliğin bir belirtisi olarak birey sevgi yatırımı yaptığı nesne ile cinsel haz duyduğu nesneyi ayırmaktadır. Gelişimini tamamlamış bir aşk ilişkisinde çiftlerin yaşlanma ya da hastalık vb. nedenlerden dolayı fiziksel olarak değişimin olması aşk ilişkilerini olumsuz etkilemez. Bu durumda birey kendisinin her koşulda sevildiğini fark eder ve böylelikle içtenlikle kusurlarından bahsedebilir bir alana sahip olur.³²

Romantik ilişkilerde kıskançlık, bireyin kendisine olan saygısına veya romantik ilişkisinin devamlılığının bozulacağına yönelik tehditlere karşı beliren birçok düşünce,

---

27 Otto Friedman Kernberg, *Aşk ve Saldırganlığın Ayrılmaz Doğası: Klinik ve Kuramsal Bakış Açılılarıyla*, trc. Aslıhan Coşkun (İstanbul: Psikoterapi Enstitüsü Yayınları, 2012), 335.

28 Thomas C. Timmreck, "Overcoming The Loss Of A Love: Preventing Love Addiction And Promoting Positive Emotional Health", *Psychological Reports*, sy. 2, (1990): 518.

29 Kernberg, *Aşk ve Saldırganlık*, 335-336

30 Stephen M. Drigotas ve William Barta, "The Cheating Heart: Scientific Explorations Of Infidelity", *Current Directions In Psychological Science*, sy. 5, (Ocak, 2001): 177.

31 Kernberg, *Aşk ve Saldırganlık*, 336.

32 Kernberg, *Aşk ve Saldırganlık*, 347.

duygu ve eylem olarak tanımlanabilmektedir.³³ Romantik ilişkide yaşanan kıskançlık sonucunda bireyler hangi davranışın kabul edilebilir olduğu konusunda uzlaşmış ve ilişkideki sınırlarını yeniden çizmiş olurlar.³⁴ Aynı zamanda kıskançlık duygusu, ödi-pal çatışmaların etkisi altında olunduğunu gösteren bir durumdur. Narsisistik kişilik bozukluğu olan bireylerde bu kıskançlık duygusu çoğunlukla bulunmaz. Kabul edilebilir sağlıklı bir kıskançlık, doyurucu cinsellik olasılığının ortaya çıkardığı ödipal suçluluğun davranışa dökülmesidir.³⁵

II. Yöntem

Bu çalışmada, sınır ve narsisistik kişilik bozukluğu ile romantik ilişki doyumu terimleri değerlendirilmiş olup kavramlar arasındaki ilişkiyi içeren çalışmalar bir araya getirilmiştir. Literatür taramasında sınır ve narsisistik kişilik bozukluğu ile romantik ilişki doyumu ile ilişkin çalışmaların çok daha geniş açıdan değerlendirilebilmesi ve geçerliliğinin belirlenebilmesi adına kaynaklar incelenerek bulunan çalışmalar ele alınmıştır. Derlemede, Türkçe ve İngilizce dilinde yayımlanmış kaynaklar kullanılmıştır. Türkçe çalışmalar Yök Tez, Google akademik ve DergiPark veri tabanlarında, İngilizce çalışmalar ise Apa Psyncnet, Elsevier, Pubmed, Google Akademik veri tabanlarında gerçekleştirilmiştir. Alanyazındaki tarama sonucunda ulaşılan 75 çalışmaya bu değerlendirme çalışmasında yer verilmiştir. Derlemenin kriterlerine uymayan çalışmalar dâhil edilmemiştir. Tarama yapılırken çalışmada yer verilmeyen çalışmalar için kabul edilmeyen kriterler ise dili İngilizce veya Türkçe olmayan makaleler, örnekleme yetersiz olan çalışmalar, sınır ve narsisistik kişilik ile romantik ilişki doyumu arasındaki ilişkiyi incelemeyen araştırmalar ve yalnızca özet bilgisine erişilebilen makaleler olarak belirlenmiştir. Çalışmada yer verilen araştırmalar, sınır ve narsisistik kişilik özelliklerinin neler olduğu açıklanarak başlamakta ve bu özelliklerin romantik ilişkileri ne yönde etkilediğini açıklamaya dair çalışmalara yer vermektedir.

Çalışmaların Dâhil Edilme Kriterleri

Toplamda ulaşılan kaynak sayısı 245 olup bu kaynakların 170'i makaleye dâhil edilmemiştir. Tüm metne erişilebilmesi, yayın dilinin Türkçe ya da İngilizce olması ele-

33 Gregory L. White, "A Model Of Romantic Jealousy", sy. 4 (1981): 297.

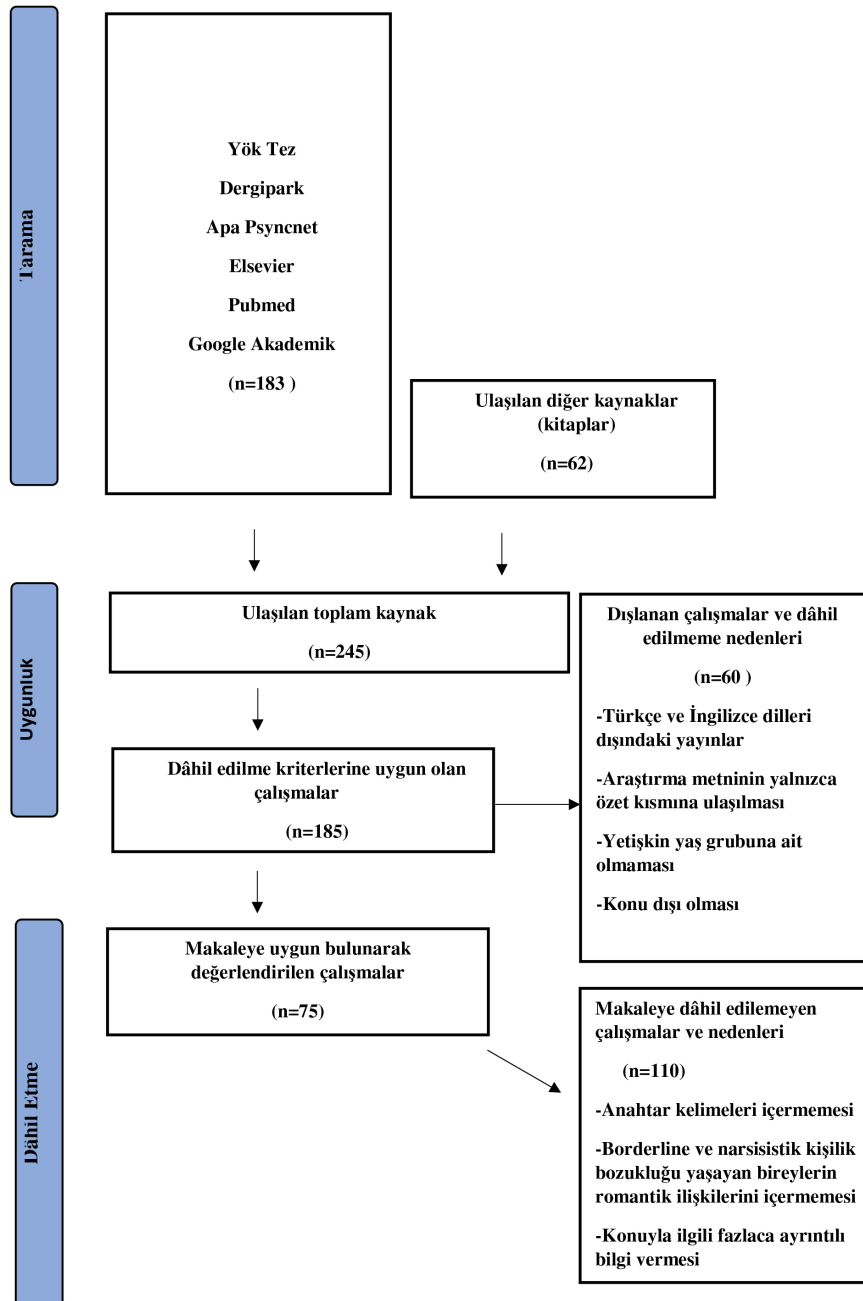
34 Ayala M. Pines ve Ariella Friedman, "Gender Differences In Romantic Jealousy", *The Journal of Social Psychology*, sy. 1 (Ocak, 2014): 67.

35 Kernberg, *Aşk ve Saldırganlık*, 349-351.

me kriteri olarak belirlenmiş olup, konu ile alakalı olan ve basım yılı 1968 ve 2022 arasında olan 75 çalışma, makaleye alınmıştır. Çalışma kapsamında değerlendirilen çalışmaların 47'si bu çalışma adına uygun bulunmamış olup 28 çalışma ile değerlendirme süreçlerine devam edilmiştir. Değerlendirilmeye alınan araştırmalar belirlenirken çalışmaların; anahtar kelimeleri içermesi ya da bunlarla ilişkili olması sınır ve narsisistik kişilik bozukluğu yaşayan yetişkinlerin romantik ilişkilerini yansıtmamasına dikkat edilmiştir. İncelenen çalışmalarla ilgili bilgiler, Şekil 1'deki akış şemasında yer almaktadır.

Şekil 1. Derleme Çalışmasına Dâhil Edilen Araştırmaların Akış Şeması

III. Bulgular

Tablo 1: Sınır Kişilik Bozukluğunun Romantik İlişki Doymu Üzerindeki Etkisini Gösteren Çalışmalar

Çalışmanın Adı	Yayın Türü	Yazarlar	Tarih	Sonuç ve Değerlendirme
Attachmen Studies With Borderline Patients: A Review	Makale	Agrawal vd.	2004	SKB'li bireylerin romantik ilişkilerinde güvensiz bağlandıkları sonucu saptanmıştır.
Relationship Quality and Stability In Couples When One Partner Suffers From Borderline Personality Disorder	Makale	Bouchard vd.	2009	SKB'li çiftlerde düşük evlilik doymu, yüksek oranda güvensiz bağlanma, yüksek oranda şiddet ve iletişim problemleri saptanmıştır. Ek olarak SKB'li çiftlerin romantik ilişki sayılarının daha çok olduğu sonucu da saptanmıştır.
Sexual Behavior In Borderline Personality: A Review	Makale	Sansone & Sansone	2011	SKB'li bireylerin daha erken cinsel birliktelik yaşadığı, rastgele cinsel ilişkide bulunduğu ve çok sayıda kişiyle cinsel birliktelik yaşadığı saptanmıştır.
Appraisals of Daily Romantic Relationship Experiences In Individuals With Borderline Personality Disorder Features	Makale	Bhatia vd.	2013	SKB'li bireylerin nötr uyarınları ve hatta partnerlerinin olumlu ifadelerini dahi olumsuz olarak algılama ve değerlendirme ihtimallerinin yüksek olduğu sonucu saptanmıştır.
Preoccupied Attachment And Emotional Dysregulation: Specific Aspects Of Borderline Disorder Or General Dimensions Of Personality Pathology?	Makale	Scott vd.	2013	SKB'li bireylerin romantik ilişkilerinde kaygılı bağlandığı saptanmıştır.
Attachment, Borderline Personality, and Romantic Relationship Dysfunction	Makale	Hill vd.	2014	Bağlanma SKB belirtileri ve romantik ilişkiler ile ilişkili olduğu saptanmıştır.

Borderline Personality Disorder Symptoms and Newlyweds' Observed Communication Partner Characteristics, and Longitudinal Marital Outcomes	Makale	Lavner vd.	2015	SKB'li bireylerin eşlerinin de SKB olma ihtimalinin yüksek olduğu ve düşük romantik ilişki doyumuna sahip oldukları sonucu saptanmıştır.
An Attachment Theoretical Framework For Personality Disorders	Makale	Levy&Johnson	2015	SKB'de bireylerin kaygılı veya kaçınan bağlandığı saptanmıştır.
Romantic Relationship Dysfunction In Borderline Personality Disorder A Naturalistic Approach To Trustworthiness Perception	Makale	Miano vd.	2017	SKB'li çiftlerin tehdit edici durumlar karşısında güvenilirlik algısının düştüğü saptanmıştır.
Romantic Relationship Of People With Borderline Personality: A Narrative Review	Makale	Navarro-Gomez vd.	2017	SKB'li bireylerin romantik ilişkilerinin süresi daha kısa ama kurdukları ilişki sayısının daha çok olduğu saptanmıştır.
Borderline Personality Disorder Symptoms and Affective Responding to Perceptions of Rejection and Acceptance From Romantic Versus Nonromantic Partners	Makale	Lazarus vd.	2018	SKB'li bireylerin romantik partnerlerle olan ilişkilerinde reddedilme algılarına tepki olarak düşmanlık duygusu beslediği ve üzüntü duygusu hissetmediği saptanmıştır.
Psychophysiological Reactivity Profiles of Partner-Violent Men With Borderline Or Psychopathic Personality Features: The Role Of Empathy	Makale	Armenti&Babcock	2018	SKB'li olup partnerlerine şiddet uygulayan erkeklerin empati yeteneğinden yoksun olduğu ve kolayca dürtüsel davranışlar sergileyebildikleri tespit edilmiştir.
Romantic Attachment Style And Borderline Personality Pathology: A Metaanalysis	Makale	Smith&South	2020	SKB'li bireylerin romantik ilişkilerinde kaygılı bağlandıkları sonucu saptanmıştır.

Characterization Of Relationship Instability In Women With Borderline Personality Disorder: A Social Network Analysis	Makale	Lazarus vd.	2020	SKB'li bireylerin romantik ilişkilerinde istikrarsız olduğu sonucu saptanmıştır.
---	--------	-------------	------	--

Tablo 2: Narsisistik Kişilik Bozukluğunun Romantik İlişki Doyumu Üzerindeki Etkisini Gösteren Çalışmalar

Çalışmanın Adı	Çalışma Türü	Yazarlar	Yıl	Makale ile İlişkilendirilen Çalışma Sonucu
Personality Traits Cluster B Personality Disorders, And Socio-sexuality	Makale	Rise&Wright	1996	NKB'lilerin sınırsız cinsel ilişki arzusu içinde oldukları sonucu saptanmıştır.
Narcissism and Commitment In Romantic Relationship: An Investment Model Analysis	Makale	Campbell&Foster	2002	NKB'lilerin romantik ilişkilerinde daha az bağlı olduğu ve alternatif partnerleri değerlendirdikleri sonucu saptanmıştır.
Does Self-Love Lead To Love For Others? A Story Of Narcissistic Game Playing	Makale	Campbell vd.	2002	NKB'linin romantik ilişkilerinde yalnızca kendi taleplerini önemseydiği saptanmıştır.
Perceptions Of People With Personality Disorders Based On Thin Slices Of Behavior	Makale	Oltmanns vd.	2004	NKB'lilerin romantik ilişkiler üzerinde olumlu etki bıraktığı saptanmıştır.
Theoretical Models Of Narcissism, Sexuality, And Relationship Commitment	Makale	Foster vd.	2006	NKB'nin düşük romantik ilişki doyumuna sebep olduğu saptanmıştır.
Sociosexual Attitudes and Behaviors: Why Two Factors Are Better Than One	Makale	Webster&Brayn	2007	NKB'lilerin rastgele cinsel ilişkide bulunduğu saptanmıştır.
Narcissism And Adult Attachment: A Multivariate Approach	Makale	Solewska&Dion	2010	NKB'lilerin güvenli bağlanma konusunda zorluk yaşadıkları saptanmıştır.

Lack Of Empathy In Patients With Narcissistic Personality Disorder	Makale	Ritter vd.	2011	NKB'lilerin duygusal empati yönünden eksik olduğu sonucunu saptanmıştır.
Narcissism In Romantic Relationships: An Analysis Of Couples' Behavior During Disagreements	Makale	King	2012	NKB'lilerin partnerleriyle anlaşmazlık yaşadığında güvensiz ve saldırgan davranış sergilemeleri nedeniyle romantik ilişki doyumunu olumsuz yönde etkilediği saptanmıştır.
Are Narcissists Sexy? Zeroing In On The Effect Of Narcissism On Short-Term Mate Appeal	Makale	Dufner vd.	2013	NKB'lilerin romantik ilişkisinin ilk zamanlarında çekici geldiği saptanmıştır.
Narcissism and Romantic Relationships: The Differential Impact Of Narcissistic Admiration and Rivalry	Makale	Wurst vd.	2017	NKB'lilerin romantik ilişkilerinin ilk zamanlarında çekici geldiği sonucunu saptanmıştır.
Do Narcissists Try To Make Romantic Partners Jealous On Purpose? An Examination Of Motives For Deliberate Jealous-Induction Among Subtypes Of Narcissism	Makale	Tortoriello vd.	2017	NKB'lilerin partnerlerini kıskandırmak için bilinçli davranışlar ortaya koyduğu sonucunu saptanmıştır.
Narcissism and Self-Presentation: Profiling Grandiose and Vulnerable Narcissists' Self-Presentation Tactic Use	Makale	Hart vd.	2017	NKB'lilerin partnere yönelik kıskanç olduğunda; güç, kontrol elde etme ve intikam almayı, savunmaya geçtiğinde; ilişkiyi test etme, güvenlik arama, düşük benlik algısını telafi etmeyi kullandığı saptanmıştır.

IV. Tartışma

Reddedilme algılarına tepki olarak ortaya çıkabilen ve partnere yönelik uyumsuz davranış ve duygularla kendini gösterebilen sınır kişilik özellikleri romantik ilişki doyumunda güvensizlikle beraber partnerler arasında çatışmalara sebep olabilmekte ve

düşük romantik ilişki doyumuna neden olabilmektedir.³⁶Duygulardaki düzensizliğin ve davranışlardaki uyumsuzluğun sonucu olarak da genelde sınır kişilik bozukluğuna sahip bireylerin ilişkilerinin, evliliğe dönüşme oranının düşük olduğu görülmektedir.³⁷Lavner vd.³⁸ise sınır kişilik bozukluğu yaşayan bireylerin eşlerinin de aynı kişilik bozukluğuna sahip olma ihtimalinin yüksek olduğunu ve bu bireylerin düşük evlilik doyumunu yaşadıkları sonucunu ortaya koymuşlardır.

Bouchard vd.³⁹,18 ay boyunca romantik ilişki yaşayan bireyleri takip eden boylamsal bir çalışma yapmıştır. Çalışmada en az birinin sınır kişilik bozukluğu tanısı almış çiftlerin yaklaşık %68'inin ilişkinin ilk 6 ayında ayrıldığı ve %28,6'sının daha sonra romantik ilişkilerini bitirdikleri sonucuna varmışlardır. Ayrıca partnerlerden her ikisinin de sağlıklı olduğu romantik ilişkilerin daha uzun sürdüğü ortaya koyulmuştur. Sansone ve Sansone⁴⁰ve Lazarus vd.⁴¹da çalışmalarında sınır kişilik bozukluğu yaşayan bireylerin romantik ilişkilerinde istikrarsız olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Sınır kişilik bozukluğu tanısı almış veya sınır kişilik özellikleri gösteren bireylerin romantik ilişki sayıları kontrol grubuna kıyasla kısa süreli fakat romantik ilişkisa-

---

36 Annemarie Miano., Eric A. Fertuck., Stefan. Roepke & Isabel Dziobek “Romantic Relationship Dysfunction In Borderline Personality Disorder—a Naturalistic Approach To Trustworthiness Perception”, *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, sy. 3 (2017): 154-155.

37 Sophie A. Lazarus, Lori N. Scott, Joseph E. Beeney, Aidan G. C. Wright, Stephanie D. Stepp, Paul A. Pilkonis, “Borderline Personality Disorder Dymptoms and Affective Responding To Perceptions Of Rejection and Acceptance From Romantic Versus Nonromantic Partners, *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, sy. 3 (2018): 204.

38 Justin A. Lavner, Joanna Lamkin ve Joshua D. Miller, “Borderline Personality Disorder Symptoms And Newlyweds’ Observed Communication, Partner Characteristics, And Longitudinal Marital Outcomes”, *Journal Of Abnormal Psychology*, sy. 4 (2015): 11.

39 Sebastien Bouchard, Stephane Sabourin, Yvan Lussier ve Evens Villeneuve, “Relationship Quality And Stability In Couples When One Partner Suffers From Borderline Personality Disorder”, *Journal Of Marital And Family Therapy*, sy. 4, (2009): 446.

40 Rand E. Sansone ve Lori A. Sansone, “Sexual Behavior In Borderline Personality: A Review”, *Innovations In Clinical Neuroscience*, sy. 2 (2011): 17.

41 Sophiea A. Lazarus, Joseph E. Beeney, Kristen P. Howard, Daniel R. Strunk, Paul Pilkonis ve Jennifer S. Cheavens, “Characterization Of Relationship Instability In Women With Borderline Personality Disorder: A Social Network Analysis”, *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, sy.5 (2020): 312.

yıları daha fazladır.⁴² Bouchard vd.⁴³ 18 aylık boylamsal bir çalışmanın sonucunda sınır kişilik bozukluğu tanısı alan kadınların, sağlıklı olan gruba kıyasla daha fazla romantik ilişki sayısına sahip oldukları sonucunu ortaya çıkarmışlardır.

Sınır kişilik bozukluğu ve romantik ilişki bağlamında yapılan literatür taraması sonucu ulaşılan bir başka veri ise sınır kişilik bozukluğu temellerini oluşturan dürtüsellik ve tutarsız davranışların romantik ilişki üzerinde oluşturduğu güvensiz bağlanma ve bununla beraber oluşan agresif tutumlar sonucu ilişkinin sonlanmasıdır. Bireylerin romantik ilişkilerinde sergiledikleri dürtüsel davranışlar arttıkça ilişkide meydana gelen tartışmalar da artmakta ve ilişkinin niteliği olumsuz yönde etkilenmektedir.⁴⁴ Armenti ve Babcock⁴⁵ sınır kişilik bozukluğuna sahip heteroseksüel romantik ilişki yaşayan bireylere yönelik, empati yeteneği ile romantik ilişkide tartışma yaşama sıklığı arasındaki ilişkiyi araştırmış; sınır kişilik bozukluğu yaşayan erkeklerin, partnerlerinin yaşantılarını kişiselleştirerek partnerleriyle tartışma sırasında dürtüsel eylemlerde bulunabilecekleri sonucuna ulaşmışlardır. Aynı zamanda partnerlerine şiddet içerikli davranışlar sergileyen erkeklerin empati yeteneklerinin düşük olduğunu ve dürtüsel davranışları kolayca sergileyebildiklerini ortaya çıkarmışlardır.

Sınır kişilik bozukluğu tanı kriterlerini taşıyan bireylerin işlevsiz tutum ve eylemlere sahip olmasının nedeni empati yetisinin yeteri kadar gelişmemiş olmasıdır.⁴⁶ Sınır kişilik bozukluğu ile empati arasındaki ilişkiyi araştıran çalışmalar incelendiğinde, sınır kişilik bozukluğu kriterlerini taşıyan bireylerin empati düzeyleri, taşımayan bi-

---

42 Sara Navarro-Gomez, Alvaro Frias ve Carol Palma, “Romantic Relationships Of People With Borderline Personality: A Narrative Review”, *Psychopathology*, sy. 3 (Mayıs, 2017): 175.

43 Bouchard vdğr., “Relationship”, 452.

44 Faraji ve Tezcan, “Borderline”, 266.

45 Nicholas A. Armenti ve Julia C. Babcock, “Psychophysiological Reactivity Profiles Of Partner-Violent Men With Borderline Or Psychopathic Personality Features: The Role of Empathy”, *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, sy. 11 (2018):3348.

46 Katja Wingenfeld, M. Duesenberg, Jenny Fleischer, S. Roepke, I. Dziobek, C. Otte ve Oliver T. Wolf, “Psychosocial Stress Differentially Affects Emotional Empathy In Women With Borderline Personality Disorder And Healthy Controls”, *Acta Psychiatrica Scandinavica*, sy. 3 (2018): 212.

reylere kıyasla daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.^{47,48,49,50} Niedtfeld vd.⁵¹, 34 SKB tanısı almış birey ve 32 sağlıklı bireyle kontrol grubu oluşturarak iki gruba da cümle vurgusu, jest ve mimikler ile konuşma metni içeren görüntü kaydı izletilmiştir. Deney, iletişim kurulan alanların birinde duygu düşünce içermeyen ifadeler ortaya koyarak belirsizlik meydana getirecek şekilde oluşturulmuştur. Deneye katılan bireylerden izledikleri görüntülere yönelik ne düşündükleri ve bu düşüncelere hangi oranda güvendikleri ile bu düşüncelerin neler hissettirdiğini ifade etmeleri istenmiştir. Yapılan deney sonucunda SKB tanı kriterlerini taşıyan grupta bulunan bireylerin, taraf bildirmeyen öyküler, sözsüz anlatılan duygular olduğunda daha yüksek empati gösterdiğini, bu durumun aksine iletişim bütün yollarla duygu içerikli olarak gerçekleştiğinde, SKB tanı kriterlerini karşılayan grubun duygusal empati düzeylerinin sağlıklı bireylere kıyasla daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak bu çalışmaya göre SKB tanı kriterlerini taşıyan bireyler normalinden farklı olarak, başkalaşmış duygusal empati yaşamaktadırlar. SKB tanı kriterlerini taşıyan bireylerin yaşadığı başkalaşmış empati, özellikle sözsüz iletişim kurulurken yanlış anlamalara sebep olmaktadır. SKB yaşayan bireyler sözlü ve sözsüz iletişim kurarken herhangi bir kafa karışıklığı yaşadığında daha çok sözsüz iletişimde hissettiklerine önem verdiği için bu durumun SKB yaşayan bireylerin kişilerarası ilişkilerinde problemler oluşturacağı düşünülmektedir.⁵²Bu çalışmayı destekler şekilde Bhatia vd.⁵³ sınır kişilik bozukluğu tanısı almış bireylerin kontrol grubuna kıyasla nötr uyarınları ve hatta olumlu

47 Ashley S. Bujalski, Megan S. Chesin ve Elizabeth L. Jeglic, “Cognitive Empathy Partially Mediates The Relationship Between Childhood Physical Abuse And Borderline Personality Disorder Features in College Students”, *Current Psychology*, sy. 1 (2017): 124.

48 John G. Gunderson, Jonathan E. Kolb, Virginia Austin, “The Diagnostic Interview For Borderline Patients”, *American Journal of Psychiatry*, sy. 7 (Haziran 1981): 902.

49 Herta A. Guttman ve Lise Laporte, “Empathy In Families of Women With Borderline Personality Disorder, Anorexia Nervosa, And A Control Group”, *Family Process*, sy. 3 (2000): 354.

50 Kathrin Ritter, Isabel Dziobek, Sandra Preibler, Anke Rüter, Aline Vater, Thomas Fydrich, Class-Hinrich Mammers, Hauke R. Heekeren, Steafan Roepke, “Lack of Empathy In Patients With Narcissistic Personality Disorder”, *Psychiatry Research*, sy. 1-2 (Mart, 2010): 245.

51 Inga Niedtfeld, “Experimental Investigation of Cognitive and Affective Empathy In Borderline Personality Disorder: Effects Of Ambiguity In Multimodal Social Information Processing”, *Psychiatry Research*, sy. 1 (Mart, 2017): 61-62.

52 Niedtfeld, “Experimental, 61-62.

53 Vickie Bhatia, Joanne Davilla, Catherine Eubanks- Carter, Lisa A. Burckell “Appraisals of Daily Romantic Relationship Experiences in Individuals With Borderline Personality Disorder Features”, *Journal Of Family Psychology*, sy. 3 (2013): 520.

uyaranları da olumsuz yönde algılama ve değerlendirme ihtimallerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Romantik ilişkilerinde kaygılı bağlanan bireyler daha fazla bağımlılık ve kıskançlık eylemlerinde bulunurken; kaçınan bağlanan bireyler sıklıkla ilişkiyle ilgili negatif düşüncelere sahip olmakla birlikte, partnerleriyle aralarındaki bağı güçlendirecek davranışlar sergilemekten kaçınmaktadırlar.⁵⁴ Dozier vd.⁵⁵, sınır kişilik bozukluğunun temel olarak bağlanma ile ilgili psikopatoloji olduğunu savunmuşlardır. Sınır kişilik bozukluğu tanısı almış bireylerdeki güvensizliğin hangi bağlanma şeklinde olduğu araştırılmış ve daha çok kaygılı veya kaçınan bağlanma şeklinde olabileceği yönünde tartışıldığı ortaya çıkarılmıştır.⁵⁶ Sınır kişilik bozukluğundaki güvensizliğin hangi bağlanma şekline kaynaklandığı konusunda bir fikir birliğine varılamamıştır.⁵⁷ Scott vd.⁵⁸ yaptıkları çalışmalarda sınır kişilik bozukluğu semptomlarıyla kaygılı bağlanma arasında ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Skodol vd.⁵⁹ güvensiz bağlanmanın kişilik bozuklukları içinden en çok sınır kişilik bozukluğuna sahip bi-

---

54 Cindy Hazan ve Philip Shaver, “Romantic Love Conceptualized as an Attachment Process”, *Journal of Personality and Social Psychology*, sy. 3 (1987): 521.

55 Marry Doizer, K. Chase Stovall-McClough ve Cathleen E. Albus, “Attachment And Psychopathology in Adulthood” in *Handbook Of Attachment: Theory, Research And Clinical Application* haz. J. Cassidy & P. R... Shaver (New York: The Guilford Press, 2008), 718.

56 Kenneth N. Levy, Benjamin N. Jhonson, Tracy L. Clouither, J. Wesley Scala ve Christina M. Temes, “An Attachment Theoretical Framework For Personality Disorders”, *Canadian Psychology / Psychologie Canadienne*, sy. 2 (2015): 199.

57 Nicolas Lorenzini ve Peter Fonagy, “Attachment and Personality Disorders: A Short Review”, *Focus*, sy. 2 (2013): 157.

58 Lori N. Scott, Yookyung Kim, Kimberly A. Nolf, Michael N. Hallquist, Aidan GC Wright, Stephanie D. Stepp, Jennifer Q. Morse ve Paul A. Pilkonis, “Preoccupied Attachment and Emotional Dysregulation: Specific Aspects of Borderline Personality Disorder or General Dimensions of Personality Pathology”, *Journal of Personality Disorders*, sy. 4 (2013): 4482.

59 Andrew E. Skodol, Donna S. Bender, Leslie C. Morey., Renato D. Alarcon, Larry J. Siever., Lee Anna Clark., Robert F. Krueger., Roel Verheul., Carl C. Bell., John M. Oldham, “Proposed Changes in Personality and Personality Disorder Assessment and Diagnosis For DSM-5 Part I: Description and Rationale”, *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, sy. 1, (2011): 9.

reylerde görüldüğü sonucuna ulaşmışlardır. Hill vd.⁶⁰ ve Agrawal vd.⁶¹ yaptıkları çalışmada sınır kişilik bozukluğundaki güvensiz bağlanmanın romantik ilişkilerle ilişkili olduğu sonuca ulaşmışlardır. Bouchard vd.⁶² sınır kişilik bozukluğu tanısı almış 35 çift ile yine 35 çiftten oluşan sınır kişilik bozukluğu tanısı almamış bireyleri romantik ilişki kalitesi ve istikrarı bağlamında karşılaştırmışlardır. Partnerlerden en az birinin sınır kişilik bozukluğu olan çiftlerin neredeyse %70'i, her altı ayda bir ayrılık yaşadığını ve ardından tekrar ilişkiye başladıklarını bildirmiş oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Bu durum ciddi bağlılık sorunlarının olduğunu göstermektedir.⁶³ Bouchard vd.⁶⁴'nin ulaştığı bir diğer sonuç ise kadının sınır kişilik bozukluğu tanısı almış çiftlerde her iki tarafın da güvensiz bağlanma oranlarının yüksek olduğudur.

Narsisist kişilik özelliklerinin romantik ilişkiler üzerindeki etkileriyle ilgili incelenen literatüre bakıldığında flört hâlinde olan pek çok narsisist bireyin romantik partneri kıskandırmak için pek çok davranış ortaya koyabildiği sonucuna ulaşılmıştır.⁶⁵ Mattingly vd.⁶⁶ kıskançlığa neden olan beş unsurdan bahsetmektedir. Bunlar güç ve kontrol elde etmek, intikam almak, ilişkiyi test etmek, güvenlik aramak ve düşük benlik saygısını telafi etmektir. Narsisist bir birey kıskançlık konusunda partnere karşı saldırıya geçtiğinde güç/kontrol elde etme ve intikam almayı kullanırken; savunmaya geçtiğinde ise ilişkiyi test etme, güvenlik arama ve düşük benlik algısını

---

60 Jonathan Hill, Stephanie D. Stepp, Ming Wai Wan, Holly Hope, JenniferQ. Morse, Miriam Steele, Howard Steele, Paul A. Pilkonis "Attachment, Borderline Personality, and Romantic Relationship Dysfunction", *Journal Of Personality Disorders*, sy. 6 (2011): 796.

61 Hans R. Agrawal, John Gunderson, Bjarne M. Holmes ve Karlen Lyons-Ruth, "Attachment Studies With Borderline Patients: A Review", *Attachment Studies With Borderline Patients: A Review*", *Harvard Review Of Psychiatry*, sy. 2 (2004): 1.

62 Bouchard vdğr., "Relationship", 452.

63 Otto Fiedman Kernberg, *Love Relations: Normality and Pathology*(New Haven, CT: Yale University Press), 32.

64 Bouchard vdğr., "Relationship", 452.

65 Gregory K. Tortoriello, William Hart, Kyle Richardson ve Alexa M. Tullet, "Do Narcissists Try to Make Romantic Partners Jealous On Purpose? An Examination of Motives For Deliberate Jealousy-Induction Among Subtypes of Narcissism", *Personality And Individual Differences*, sy. 114 (2017): 10.

66 Brent A. Mattingly, Diane Whitson ve Melinda J. B. Mattingly, "Development of the Romantic Jealousy-induction Scale and the Motives For Inducing Romantic Jealousy Scale", *Current Psychology*, sy. 3 (2012): 265.

telafi etmeyi kullanacaktır.⁶⁷ Tortoriello vd.⁶⁸ yaptıkları çalışmada büyüklenmeci narsisistlerin olası bir partner karşısında güç ve kontrol elde etmek amacıyla olası partneri kışkırtacak davranışlar sergilediğini; savunmasız narsisistlerin ise intikam alma, ilişkiyi test etme ve güçlendirme, güvenlik arama ve benliklerini güçlendirme amacıyla olası partneri kışkırtacak davranışlar ortaya koydukları sonucuna ulaşmışlardır. Guerrero ve Eloy⁶⁹ yaptıkları çalışmada bilişsel, duygusal ve davranışsal kıskançlığın romantik ilişki doyumuna negatif yönde etkili olduğunu göstermişlerdir. Aynı şekilde Andersen vd.⁷⁰ bilişsel kıskançlığın romantik ilişki doyumunu olumsuz yönde etkilediği sonucuna ulaşmışlardır.

Narsisistik kişilik özellikler gösteren bireylerin empati yeteneği gelişmediğinden aşk ilişkilerinde istikrarsız oldukları⁷¹ ve bununla birlikte diğerlerini kullanma ve davranışlarını, düşüncelerini etkileme eğilimi içerisinde⁷² oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Foster vd.⁷³ yapmış oldukları çalışmada da narsisizm özellikleri arttıkça romantik ilişki doyumunun azaldığı sonucuna ulaşıldığı görülmüştür. Narsisist bireyler romantik ilişkilerinde partnerlerinden daha çok kendi taleplerini önemsemekte partnerlerinin gereksinimlerini görmezden gelmektedir.⁷⁴ Kendi gereksinimlerini karşılamak amacıyla da partnerlerini etkileme metotları uygularlar.⁷⁵ Narsisist bireyler kendi gereksinimlerinin partnerleri tarafından yeterince karşılanmadığına inanırlarsa çok va-

---

67 William Hart, John Adams, K. Alex Burton ve Gegory K. Tortoriello, “Narcissism and Self-Presentation: Profiling Grandiose and Vulnerable Narcissists’ Self-Presentation Tactic Use”, *Personality and Individual Differences*, sy. 104. (2017): 55.

68 Tortoriello vdğr., “Do Narcissists”, 10.

69 Laura K. Guerrero ve Sylvie V. Eloy, “Relational Satisfaction And Jealousy Across Marital Types”, *Communication Reports*, sy. 1 (2009): 29.

70 Peter A. Anderson, Sylvie V. Eloy, Laura K. Guerreo ve Brian H. Spitzberg, “Romantic Jealousy and Relational Satisfaction: A Look At The Impact Of Jealousy Experience and Expression”, *Communication Reports*, sy. 2 (Mayıs, 2009): 82.

71 Ritter vdğr., “Lack of Empathy”, 245.

72 J. Devance Hamilton, Norman Decker ve Ruben D. Rumbaut, “The Manipulative Patient”, *American Journal of Psychotherapy*, sy. 2, (1986): 195.

73 Joshua D. Foster, Ilan Shrira ve W. Keith Campbell, “Theoretical Models Of Narcissism, Sexuality, and Relationship Commitment”, *Journal of Social and Personal Relationships*, sy. 3 (2006): 383.

74 W. Keith Campbell ve Craig A. Foster, “Narcissism and Commitment in Romantic Relationships: An Investment Model Analysis”, *Personality and Social Psychology Bulletin*, sy. 4 (2002): 342.

75 Hart vdğr., “Narcissism”, 56.

kit kaybetmeden başka bir partner arayışına girebilmektedirler.⁷⁶ Bu bilgiler ışığında narsisist bireylerin empati becerisinden ve sorumluluk duygusundan yoksun olması romantik ilişki doyumlarını düşüren sebeplerden olduğu söylenebilmektedir. Bu bilgileri destekler şekilde King⁷⁷ de narsisistik bireylerin ilişkiden memnun olma düzeylerinin düşük ve partnere duyulan bağlılığın daha az olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Literatür taraması ışığında ulaşılan bir diğer sonuç ise narsisistik partnerin bulunduğu ilişkide doyumun düşük olması ve bundan dolayı sadakat ve bağlılığın daha az olduğu görülmektedir. Araştırmacılar, narsisist bireylerin bağ kurmaya gerek duymadan yaşanan cinsel ilişki içinde ve sınırsız cinsel ilişki arzusu içinde olabildikleri sonucuna ulaşmışlardır.⁷⁸⁷⁹⁸⁰⁸¹ Aynı zamanda Wryobeck ve Wiederman⁸² araştırmacıları tarafından yapılan bir araştırmada narsisist bireylerin diğer kişilik özellikleri gösteren bireylere oranla daha çok riskli cinsel davranışlar sergilediklerini ortaya koymuştur.

Campbell ve Foster⁸³ araştırmalarında narsisist bireylerin romantik ilişki içindeyken daima daha iyi bir partner bulabilecekleri düşüncesiyle partneriyle ilgili daima kararsızlık yaşadığı; Smolewska ve Dion⁸⁴ ise araştırmalarında narsisist bireylerin güvenli bağlanmayı gerçekleştirmede zorluk yaşadıkları sonucuna ulaşmışlardır. Bu noktada romantik ilişkilerde bağlanmanın ilişkiler için önemli olduğu düşünüldüğünde,

---

76 W. Keith Capbell, Craig A. Foster ve Eli J. Finkel, “Does Self-Love Lead to Love For Others? A Story of Narcissistic Game Playing”, *Journal of Personality and Social Psychology*, sy. 2 (2002): 342.

77 John W. King, “Narcissism in Romantic Relationships: An Analysis of Couples’ Behavior During Disagreements”, *Kaleidoscope*, sy. 1 (2012): 8.

78 Steven P. Reise ve Tiffany M. Wright, “Personality Traits, Cluster B Personality Disorders, and Sociosexuality”, *Journal of Research in Personality*, sy. 1 (1996): 134.

79 Foster vdğr., “Theoretical Models”, 382.

80 Gregory D. Webster ve Angela Brayn, “Sociosexual Attitudes and Behaviors: Why Two Factors Are Better Than One”, *Journal of Research in Personality*, sy. 4 (2007): 917.

81 David P. Schmitt, Lidia Alacay, Juri Allik, I. C. B. Alves, Craig A. Anderson, A. L. Angelini, “Narcissism and The Strategic Pursuit Of Short-Term Mating: Universal Links Across 11 World Regions Of The International Sexuality Description Project-2”, *Psychological Topics*, sy. 1 (2017): 122.

82 John M. Wryobeck ve Micheal Wiederman, “Sexual Narcissism: Measurement and Correlates Among College Men”, *Journal of Sex & Marital Therapy*, sy. 4 (1999): 328.

83 Campbell ve Foster, “Narcissism”, 492.

84 Kathy Smolewska ve Kenneth L. Dion, “Narcissism and Adult Attachment: A Multivariate Approach”, *Self and Identity*, sy. 1 (2005): 66.

narsisistik kişilik özellikleri gösteren bireylerin romantik ilişki doyumunu düşüreceği düşünülebilmektedir.

Narsisistik kişilik özelliklerin romantik ilişki üzerinde olumlu yönde etki ettiğini açıklayan araştırmalar da bulunmaktadır.⁸⁵Campbell⁸⁶ çikolatalı pasta modelinde narsisist partnerle olan ilişkiyi çikolatalı pasta yemeye benzetmektedir. Çikolatalı pasta kısa süreli zevk verirken uzun vadede de alınan kaloriden dolayı pişmanlığı birlikte getirmektedir. Narsisist partnerle olan ilişki de tıpkı çikolatalı pasta modelindeki etki gibi partnere kısa vadede hoş bir etki bıraksa da uzun vadede birçok sorunu beraberinde getirmektedir. Narsisist kişilerin espirili ve sosyal yönden iyi oldukları düşünüldüğünden partnerleri üzerinde iyi hissettiren bir etki bıraktıkları söylenebilir. Narsisist bireyler, özellikle romantik ilişkinin başlangıç aşamalarından partnerlerine oldukça çekici gelerek partner üzerinde olumlu etki bırakmaktadırlar.⁸⁷⁸⁸Ancak Raskin ve Terry⁸⁹ ile Watson, Biderman ve Sawrie⁹⁰ araştırmacılarının ulaştıkları sonuca göre bu olumlu etki ilişkinin başlangıç aşamasında kısa bir süre hissedilmektedir. Narsist bireyler, aşk ilişkilerinin başlangıcında partnerlerinin özelliklerini överler onların birçok konuda çok iyi olduklarını düşünerek idealize ederler ancak zaman geçtikçe başka kişilerle partnerlerini karşılaştırırlar ve partnerlerin iyi olmayan özelliklerini gördükten sonra partnerlerini değersizleştirirler.⁹¹

---

85 Thomas F. Oltmanns, Jacqueline N. W. Fiedman, Edna R. Fiedler ve Eric Turkheimer, “Perceptions Of People With Personality Disorders Based On Thin Slices Of Behavior” *Journal of Research in Personality*, sy. 3 (2004): 220

86 W. Keith Campbell, *When You Love A Man Who Loves Himself: How To Deal With A One-Way Relationship* (Chicago: Sourcebooks Casablanca, 2005), 20.

87 Micheal Dufner, John F. Rauthman, Anna Z. Czarna, Jaap J. A. Denissen, “Are Narcissists Sexy? Zeroing In On The Effect Of Narcissism On Short-Term Mate Appeal”, *Personality and Social Psychology Bulletin*, sy. 7 (2013), 2.

88 Stefanie N. Wurst, Tanja M. Gerlach, Micheal Dufner, John F. Rauthmann, Micheal P. Grosz, Albrecht C. P. Küfner, Jaap J. A. Denissen ve Mitja D. Back, “Narcissism and Romantic Relationships: The Differential Impact Of Narcissistic Admiration And Rivalry”, *Journal of Personality and Social Psychology*, sy. 2 (2017): 296.

89 Robert Raskin ve Howard Terry, “A Principal-Components Analysis Of The Narcissistic Personality Inventory and Further Evidence Of Its Construct Validity”, *Journal Of Personality And Social Psychology*, sy. 5 (1988): 890.

90 P. J. Watson, Michael D. Biderman ve Steve M. Sawrie, “Empathy, Sex Role Orientation, And Narcissism”, *Sex Roles*, sy. 9 (1994): 711.

91 Campbell ve Foster, “Narcissism”, 488.

V. Sonuç ve Öneriler

Sınır ve narsisistik kişilik özelliklerinin romantik ilişki doyumu üzerindeki etkisini inceleyen bu derlemede, sınır ve narsisistik kişilik bozukluğu tanısı almış bireylerin romantik ilişki doyumunun sağlıklı örnekleme kıyasla genel olarak daha düşük olduğu görülmüştür.⁹²Sınır kişilik bozukluğunda bireyin yaşadığı güvensizlik, dürtüsel davranış, empati yoksunluğu, güvensiz bağlanma, kıskançlık ve alkol ve madde bağımlılığı⁹³⁹⁴;narsisistik kişilik bozukluğunda ise partneri bilinçli kışkandırma girişimi, empati yoksunluğu, partnere duyulan bağlılığın düşük olması, riskli cinsel davranışlarda bulunma⁹⁵⁹⁶⁹⁷faktörlerinin romantik ilişki doyumunu olumsuz yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Literatür incelendiğinde sınır kişilik bozukluğunda alkol, madde kullanımının ve intihar girişimlerinin romantik ilişki üzerindeki etkisini araştıran çalışmalar bulunmadığından bu konudaki çalışmaların yapılması önerilmektedir. Ayrıca literatür incelendiğinde sınır ve narsisistik kişilik bozukluğunun kişilik özellikleri olarak değerlendirildiği çalışmalara çok az sayıda ulaşılmıştır. Gelecekte çalışma yapacak uzmanların, kişiliği, yalnızca bozukluk olarak değil özellik olarak da değerlendirip bu özelliklerin romantik ilişki üzerindeki etkisini araştırılmasının literatüre önemli katkılar sunacağı düşünülmektedir.

---

92 Lazarus, Scott, Beeney, Wright, Stepp ve Pilkonis, “Borderline Personality Disorder Dymptoms and Affective Responding To Perceptions Of Rejection and Acceptance From Romantic Versus Nonromantic Partners”, *Personality Disorders: Theory*, 204.

93 Armenti ve Babcock, “Psychophysiological”, 3348.

94 Hill v dğr., “Attachment”, 796.

95 Ritter vdğr., “Lack of”, 245.

96 Foster vdğr., “Theoretical”, 382.

97 Campbell ve Foster, “Narcissism”, 492.

Yazarların Katkı Oranı

SIRA	AD SOYAD	ORCID	MAKALEYE KATKISI
1	Haydeh Faraji	0000-0001-5306-6546	1,2,3,4,5
2	Ayşegül Çelik Ünlü	0000-0001-5364-9362	1,2,3,4,5

*Katkı bölümüne ilgili açıklamanın karşılığına gelen rakam(lar)ı yazınız.

- 1- Çalışmanın tasarlanması
- 2- Verilerin toplanması
- 3- Verilerin analizi ve yorumu
- 4- Yazının yazılması
- 5- Kritik revizyon

Kaynakça

Agrawal, Hans R., John Gunderson, Bjarne M. Holmes ve Karlen Lyons-Ruth. "Attachment Studies With Borderline Patients: A Review". *Harvard Review Of Psychiatry*, sy. 2(2004): 94-104.

American Psyciatric Assoiation. *Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı*, trc. E. Köroğlu (Ankara: Hekimler Yayın Birliği, 2003).

Anderson, Peter A., Sylvie V. Eloy, Laura K. Guerrero ve Brian H. Spitzberg. "Romantic Jealousy and Relational Satisfaction: A Look at the Impact of Jealousy Experience and Expression". *Communication Reports*, sy. 2 (1995):77-85.

Anlı, İrem ve Bahadır Güler. "Kendilik Psikolojisine Göre Narsisistik ve Sınır Kişilik Bozukluğu". *Psikoloji Çalışmaları* sy. 27 (2007):1-12.

Armenti, Nicholes A. ve Julia C. Babcock. "Psychophysiological Reactivity Profiles of Partner-Violent Men with Borderline Or Psychopathic Personality Features: The Role of Empathy". *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, sy. 11 (2018):3337-3354.

Bhatia, Vickie, Joanne Davila, Catherine Eubanks-Carter ve Lisa A. Burckell. "Appraisals of Daily Romantic Relationship Experiences in Individuals with Borderline Per-

sonality Disorder Features”. *Journal Of Family Psychology*, sy. 3 (2013): 518-524.

Bouchard, Sebastien, StephaneSabourin, YvanLussierve Villeneuve. “Relationship Quality And Stability in Couples When One Partner Suffers from Borderline Personality Disorder”. *Journal Of Marital And Family Therapy*, sy. 4, (2009):446-455.

Budak, Selçuk. *Psikoloji Sözlüğü*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları, 2009.

Bujalski, Ashley S., Megan S.ChesinveElizabeth L.Jeglic. “Cognitive Empathy Partially Mediates the Relationship Between Childhood Physical Abuse and Borderline Personality Disorder Features in College Students”. *Current Psychology* sy. 1, (2019): 121-127.

Campbell, W. Keith. *When You Love a Man Who Loves Himself: How To Deal with a One-Way Relationship*. Chicago: Sourcebooks Casablanca, 2005.

Campbell, W. Keith ve Craig AFoster. “Narcissism and Commitment in Romantic Relationships: An Investment Model Analysis”. *Personality and Social Psychology Bulletin*, sy. 4(2002): 484-495.

Campbell, W. Keith., Craig A.Foster ve Eli. J.Finkel. “Does Self-Love Lead to Love for Others? A Story of Narcissistic Game Playing”. *Journal of Personality and Social Psychology*, sy. 2(2002): 340-354.

Collins, W. Andrew, Deborah. P.Welsh veW., Furman. “Adolescent Romantic Relationships”. *Annual Review of Psychology*, sy. 1, (2009): 631-652.

Çakmak, Veysel. “Online Benlik Sunumu ve Narsisizm Arasındaki İlişki: Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma”. *AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi*, sy. 31, (2018): 137-152.

Dozier, Marry., Stovall-Mcclough, K. Chase ve Cathleen E.Albus“Attachment and Psychopathology in Adulthood”. *Handbook Of Attachment: Theory, Research And Clinical Application* içinde, haz. J. Cassidy& P. R. Shaver. New York, The Guilford, 2008, 718-744.

Drigotas, Stephan. M. ve WilliamBarta. “The Cheating Heart: Scientific Explorations Of Infidelity”. *Current Directions In Psychological Science*, sy.(2001): 177-180.

Dufner, Micheal., John F.Rauthmann, Anna. Z.Czarnave Jaap. J.Denissen. “Are Narcissists Sexy? Zeroing in on the Effect of Narcissism on Short-Term Mate Appeal”. *Personality and Social Psychology Bulletin*, sy. 7, (2013): 870-882.

Ellis, Henry. “Auto-Erotism: A Psychological Study. *Alienist and Neurologist (1880-1920)*, sy. 2, (1898): 260.

Faraji, Haydeh ve AhmetErtan Tezcan. *Borderline Kişilik Bozukluğu*. İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık, 2022.

Foster, Joshua. D., Shira, Ilan ve W. K. Campbell. “Theoretical Models Of Narcissism, Sexuality, And Relationship Commitment”. *Journal Of Social And Personal Relationships*, sy. 3, (2006): 367-386.

Freud, Sigmund. *Narsizm Üzerine ve Schreber Vakası*, trc. Banu Büyükkal ve Saffet Murat Tura. İstanbul: Metis Ötekini Dinlemek Yayınları, 2020.

Geçtan, Engin. *Psikodinamik Psikiyatri ve Normaldışı Davranışlar*. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1995.

Guerreo, Laura. K., ve Sylviea V.Eloy. “Relational Satisfaction And Jealousy Across Marital Types”. *Communication Reports*, sy.1(1992):23-31.

Gunderson, John G., ve KarlenLyons-Ruth. “BPD’s Interpersonal Hypersensitivity Phenotype: A Gene-Environment-Developmental Model”. *Journal of Personality Disorders*, sy. 1(2008): 22-41.

Gunderson, John G., Kolb, Jonathan E. ve VirginiaAustin. “The Diagnostic Interview for Borderline Patients”. *The American Journal of Psychiatry*, sy. 7, (1981):896-903.

Guttman, Herta A. ve LiseLaporte. “Empathy in Families of Women with Borderline Personality Disorder, Anorexia Nervosa, and a Control Group”. *Family Process*, sy. 3(2000):345-358.

Hamilton, J. Devance, Norman Decker ve Ruben D.Rumbaut. “The Manipulative Patient”. *American Journal of Psychotherapy*, sy. 2(1986): 189-200.

Hart, William., JohnAdams, K. AlexBurton ve Gegory. K. Tortoriello. “Narcissism

And Self-Presentation: Profiling Grandiose And Vulnerable Narcissists' Self-Presentation Tactic Use". *Personality and Individual Differences*, sy.104(2017): 48-57.

Hawkins, James L. "Associations Between Companionship, Hostility, and Marital Satisfaction". *Journal Of Marriage And the Family*, sy 1, (1968): 647-650.

Hazan, Cindy ve Philip Shaver. "Romantic Love Conceptualized as an Attachment Process". *Journal of Personality and Social Psychology*, sy. 3, (1987): 511-524.

Hendrick, Cydle ve Susan S. Hendrick. "Research on Love: Does it Measure Up?". *Journal of Personality and Social Psychology*, sy. 5(1989): 784-794.

Hendrick, Susan S. "A Generic Measure of Relationship Satisfaction". *Journal of Marriage and the Family*, sy.1(1988): 93-98.

Hill, Jonathan., Stephanie D. Stepp, Ming Wai. Wan, Holly. Hope, Morse, Jennifer Q., Steele, Morse., Howard, Miriam Steele, Howard, ve Pilkonis, P. Steele. "Attachment, Borderline Personality, and Romantic Relationship Dysfunction". *Journal Of Personality Disorders*, sy. 6 (2011): 789-805.

Jackson-Dwyer, D. *Interpersonal Relationships*. New York: Routledge, 2014.

Kang Yeu-Jin ve Park, Seong-Yeon. "The Perfection of the Narcissistic Self: A Qualitative Study on Luxury Consumption and Customer Equity". *Journal of Business Research*, sy. 9(2016):3813-3819.

Karaaiziz, Meryem ve İrem Erdem Atak. "Narsisizm ve Narsisizmle İlgili Araştırmalar Üzerine Bir Gözden Geçirme". *Nesne Psikoloji Dergisi*, sy. 2(2013): 44-59.

Kernberg, Otto Fiedman. *Love Relations: Normality And Pathology*. New Haven: Yale University Press, 1995.

Kernberg, Otto Fiedman. *Aşk ve Saldırganlığın Ayrılmaz Doğası: Klinik ve Kuramsal Bakış Açılılarıyla*. trc. A. Coşkun. İstanbul: Psikoterapi Enstitüsü Yayınları, 2014.

King, John W. "Narcissism in Romantic Relationships: An Analysis of Couples' Behavior During Disagreements". *Kaleidoscope*, sy 1, (2012):1-9.

Kring, Ann M., Sheri L.Johnson, GeraldDavison ve John M.Neale. *Anormal Psikolojisi/Psikopatoloji*, trc. M. Şahin. İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık, 2017.

Kohut, Heinz. “Thoughts on Narcissism and Narcissistic Rage”. *The Psychoanalytic Study Of The Child*, sy. 1, (1972): 360-400.

Lavner, Justin A., Lamkin, Joanna., ve Joshua. D.Miller. “Borderline Personality Disorder Symptoms And Newlyweds’ Observed Communication, Partner Characteristics, and Longitudinal Marital Outcomes”. *Journal Of Abnormal Psychology*, sy. 4, (2015): 975-995.

Lazarus, Sophiea A., Beeney, Joseph E., Howard, Kristen P., Strunk, Daniel R., Pilkonis, Paul., & Cheavens, Jennifer S., “Characterization Of Relationship Instability In Women With Borderline Personality Disorder: A Social Network Analysis”, *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, sy. 5, (2020): 312-320.

Lazarus, Sophie A., Lori N.Scott, Joseph E.Beeney, Aidan G.Wright, Stephanie D.Stepp ve Paul A.Pilkonis. “Borderline Personality Disorder Dymptoms And Affective Responding To Perceptions Of Rejection And Acceptance From Romantic Versus Nonromantic Partners”. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, sy3(2018): 197-206.

Levy, Kenneth N., Benjamin N.Johnson, Tracy L.Clouthier, Scala, J. Wesley ve Christina M.,Temes. “An Attachment Theoretical Framework For Personality Disorders”. *Canadian Psychology / Psychologie canadienne*, sy. 2, (2015): 197–207.

Lorenzini, Nicolas ve PeterFonagy. “Attachment And Personality Disorders: A Short Review”. *Focus*, sy. 2, (2013): 155-166.

Mattinly, Brent A., Whitson, Diane ve Melinda J.Mattingly. “Development of the Romantic Jealousy-Induction Scale and the Motives for Inducing Romantic Jealousy Scale”. *Current Psychology*, sy. 3, (2012): 263-281.

Miano, Annemarie., Eric A.Fertuck, Stefan Roepke ve Isabel Dziobek. “Romantic Relationship Dysfunction in Borderline Personality Disorder—A Naturalistic Approach To Trustworthiness Perception”. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, sy. 3(2017): 281-286.

Morisson, James, *DSM-5'i Kolaylaştıran: Klinisyenler için Tanı Rehberi*, Çev. H. U. Kural, Ankara, Nobel Yayınları, 2019.

Navarro-Gomez, Sara., Frias, Álvaro ve CarolPalma. “Romantic Relationships of People with Borderline Personality: A Narrative Review”. *Psychopathology*, sy. 3, (2017): 175-187.

Niedtfeld, Inga. “Experimental Investigation of Cognitive and Affective Empathy in Borderline Personality Disorder: Effects of Ambiguity in Multimodal Social Information processing”. *Psychiatry Research*, sy. 1, (2017): 58-63.

Oltmanns, Thomas F., Friedman, Jacqueline N., Fiedler, Edna R., ve EricTurkheimer. “Perceptions of People with Personality Disorders Based on Thin Slices of Behavior”. *Journal of Research in Personality*, sy. 3, (2004): 216-229.

Pines, Ayala M. veAriellaFriedman. “Gender Differences in Romantic Jealousy”. *The Journal Of Social Psychology*, sy. 1, (1998): 54-71.

Raskin, Robert ve HowardTerry. “A Principal-Components Analysis Of The Narcissistic Personality Inventory and Further Evidence of Its Construct Validity”. *Journal Of Personality And Social Psychology*, sy. 5, (1988): 890-902.

Reise, Steven P. ve Tiffany M.Wright. “Personality Traits, Cluster B Bersonality Disorders, and Sociosexuality”. *Journal of Research in Personality*, sy. 1, (1996): 128-136.

Ritter, Kathrin., Dziobek, Isabel., Preibler, Sandra., Rüter, Anke., Vater, Aline., Fydri- ch, Thomes., Mammers, Class-Hinrich, Heekeren, Hauke R. ve StefanRoepke. “Lack Of Empathy In Patients With Narcissistic Personality Disorder”. *Psychiatry Resear- ch*, sy. (1-2), (2011): 241-247.

Salman Akhtar ve Thomson J. Aanderson. “Overview: Narcissistic Personality Disorder”. *Am J Psychiatry*, sy.1, (1982).

Sansone, Rand E. ve Lori A.Sansone. “Sexual Behavior in Borderline Personality: A Review”. *Innovations In Clinical Neuroscience*, sy. 2, (2011): 14-18.

Schmitt, David P., Alcalay, Lidia., Allık, Juri., Alves, I. C. B., Anderson, Craig A., ve

A. L. Angelini. “Narcissism and the Strategic Pursuit of Short-Term Mating: Universal Links Across 11 World Regions of the International Sexuality Description Project-2”. *Psychological Topics*, sy. 1, (2017): 89–137.

Scott, Lori N., Kim, Youkyung., Nolf, Kimberly A., Hallquist, Michael N., Wright, Aidan GC., Stepp, Jennifer Q. Morse ve Paul A. Pilkonis. “Preoccupied Attachment and Emotional Dysregulation: Specific Aspects of Borderline Personality Disorder or General Dimensions of Personality Pathology?”. *Journal of Personality Disorders*, sy. 4, (2013): 473-495.

Skodol, Andrew E., Bender, Donna S., Morey Leslie C., Alarcon Renato D., Siever, Larry J., Clark Lee Anna, Krueger, Robert F., Verheul Roel, Bell Carl C. ve John M. Oldham. “Proposed Changes in Personality and Personality Disorder Assessment and Diagnosis for DSM-5 Part I: Description And Rationale”. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, sy.1(2011): 4-22.

Smolewska, Kathy ve Kenneth Dion. “Narcissism and Adult Attachment: A Multivariate Approach”. *Self and Identity*, sy. 1, (2005): 59-68.

Timmreck, Thomas C. “Overcoming The Loss Of a Love: Preventing Love Addiction and Promoting Positive Emotional Health”. *Psychological Reports*, sy. 2(1990): 515-528.

Tortoriello, Gregory K., Hart, William, Richardson, Kyle ve Alexa M. Tullet. “Do Narcissists Try to Make Romantic Partners Jealous on Purpose? An Examination of Motives for Deliberate Jealousy-Induction Among Subtypes of Narcissism”. *Personality And Individual Differences*, sy. 114, (2017): 10-15.

Trull, Timothy J., Marika B. Solhan, Solhan L. Tragesser, Seungmin Jahng, Philip K. Wood, Plasecki, Thomes M. ve David Watson. “Affective Instability: Measuring a Core Feature of Borderline Personality Disorder with Ecological Momentary Assessment”. *Journal Of Abnormal Psychology*, sy. 3(2008): 647-661.

Watson, P. J., Micheal D. Biderman ve Steve M. Sawrie. “Empathy, Sex Role Orientation, And Narcissism”. *Sex Roles*, sy. 9, (1994): 701-723.

Webster, Gregory D. ve Angela Brayn. “Sociosexual Attitudes and Behaviors: Why two Factors are Better Than One”. *Journal of Research in Personality*, sy. 4, (2007):

917–922.

Whisman, Mark A. ve Donald H. Baucom. “Intimate Relationships and Psychopathology”. *Clinical Child and Family Psychology Review*, sy 1(2012): 4-13.

White, Gregory L. “A Model of Romantic Jealousy 1”. *Journal Of Personality*, sy. 2 (1981): 295-310.

Wingenfeld, Katja., Duesenberg, M., Fleischer, Jenny., Roepke, S., Dziobek, I., Otte, C. ve Oliver T. Wolf. “Psychosocial Stress Differentially Affects Emotional Empathy in Women with Borderline Personality Disorder and Healthy Controls”. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, sy. 3, (2018): 206-215.

Wryobeck, John M. Wiederman. “Sexual Narcissism: Measurement And Correlates Among College Men”. *Journal of Sex & Marital Therapy*, sy. 4, (1999): 321-331.

Wurst, Stefanie N., Tanja M. Gerlach, Micheal Dufner, John F. Rauthmann, Micheal P. Grosz, Kufner, Albrecht C. P., Jaap J. Denissen., Back, Mitja D. “Narcissism And Romantic Relationships: The Differential Impact of Narcissistic Admiration and Rivalry”. *Journal of Personality and Social Psychology*, sy. 2(2017): 280–306.